ئەۋلاد گۇرۇپپىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

ھاپىز خارەزمىدىن ئۇيغۇر دەيدۇ

نەشرگە تەييارلىغۇچىلار: توختىياز قۇربان
ئابدۇللا مۇھەممەتئىمىن

بەلايى ئىشقدىن بولىدى كۆزۈمنىڭ چەشمەسى دەريا،
ئەلىفتەك قەددىم ئول دەريانىڭ ئىچرە كۆرۈنۈر يەكتا.
قۇلىمەن ئول جەۋانىنىڭكىم، ئانىڭ ئىشقى بىلە بولسە،
ئاچىلغان تازە گۈل يەڭلىغ شىكەستە پىرلەر بەرنا.
ئانىڭ قەددىغە قۇل ئېرۇر چەمەندە سەرۋى ئازادە،
ئانىڭ يۈزىنغە جان بېرۇر گۈلىستاندە گۈلى رەئنا.
ئوشۇل دىلدار قەددىنغە بولا بىلمەس ئىدىم ئاشىق،
ۋەلي ئاشىق مېنى قىلمىشتۇرۇر بۇ ھىممەتى ۋالا.
جەمالۇ ھۇسنى ئەكسىندىن گۈلىستان يەڭلى خۇررەمدۇر،
ئانىڭ ھۇسنى جەھان ئاراسى تاكىم بولدى جان ئارا.
نېچە كىم سىررى ئىشقىنى كۆڭۈلنىڭ ئىچرە كىزلەرمەن،
ھەدىسى سوزناكىمدىن بولۇر خۇرشىدتەك پەيدا.
ئېرۇر ئول شاھ ۋالا قەدر ھەم مەئنايۇ سۇرەتدە،
كىم ئانىڭ قەددىنە كەلسە، لىباسى فەقر بەس زىبا.
خەيالى زۇلفىدىن كۆرسەڭ كېچە شورۇ جۇنۇنۇمنى،
ئۇنۇت بولغاي ھېكايەتى بىلە مەجنۇنۇ ھەم لەيلا.
باشىم يەلگە بارۇر بولسا قارا زۇلفى ھەۋاسىندىن،
مۇھەببەتدە ماڭا، ھافىز، ئوشۇلدۇر سۇدۇ ھەم سەۋدا.

× ×

گۈلىستان خۇررەمۇ خوش بولدى، ئەمدى بىر نىگار ئىزدە،
تۇزۇپ زەۋقۇ سەفا سازىن شەرابى خۇشكۇۋار ئىزدە.
سەراۋۇ سەھنى گۈلشەندە بولۇپ نەغمەسەرا ھەردەم،
ئۆزۈڭگە بۇلبۇلۇ خۇشگويلارنى دەستيار ئىزدە.

بۇ دەمدە خانەقاھ كۆنجى كۆرۈنۈر كۆزگە چۈن زىندان،
چىقىپ زىنداندىن، ئەي ئاشىق، چەمەندە لالەزار ئىزدە.
بۇ مۇنچە يوق بولغانىنى چۇ قىلدى سۇنئى بارى بار،
بۇ قۇدرەتنى كۆرۈپ ھەق ھەزرەتىندىن كارۇ بار ئىزدە.
بەھىشتۇ ھەۋزى كەۋسەر سۆزى بەسدۇرۇر، دەراز ئىرۇر،
چەمەنىنىڭ گەشتىنى ئەيلەپ كەنارى جويبار ئىزدە.
نەسىمى جانغىشانىنى ئالەم ئىچرە تاپمادىڭ ئىرسە،
تاپار ۋەقتىنى ئايتالىم ئانى فەسلى بەھار ئىزدە.
ئەگەر مەنسۇر بولماقلىق تېلەر بولساڭ مۇھەببەتدە،
ھەمىشە ھافىزى شەبخىز يەڭلىغ زىندەدار ئىزدە.

× ×

ساچىڭ مۇشكى خىتادۇر چىن ئىچىندە،
خەتا قايىدەدۇر ئۇشبۇ چىن ئىچىندە.
ئوشۇل كافىر قارا غەمماز كۆزۈڭ،
تۈمەن مىڭ فىتنە سالدى دىن ئىچىندە،
تۈتۈپ كىن، كۆرگۈرۈر بولساڭ يۈزۈڭنى،
كۆرۈنگەي ئاندا مېھرىڭ كىن ئىچىندە.
فىراقىڭدە قىلىچىڭ بىرلە چاپماي،
مېنى تۈتما مۇنىڭتەك قىن ئىچىندە.
جەمالىڭ ھەسرەتىندىن داغلار بار،
بەھىشت ئىچرەكى ھۇرى ئەين ئىچىندە.
يۈزۈڭ كۆرگەلى قان يىغلادى غەمدىن،
چەمەندە لالەنى رەڭگىن ئىچىندە.
كۆرۈنمەدى يۈزۈڭگە جاننى بەرگەن،
بۇ ھافىزتەك تۈمەن ھەقىىن ئىچىندە.

× ×

ئەي، يۈزۈڭ قىبلەگاھى ئەسلى سەفا،
ئاستانەڭ چۇ جەننەتۇلمەئۋا.
نېچەكىم مەن بەقا كۆرۈپدۇرمەن،
لەبى لەئلىڭدە ئابى بەقا.
گەر ۋەفا قىلماسەڭ ماڭا، نې ئەجەب،

ئەۋلاد گۇرۇپپىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قولىيازمىلار ئامبىرى

قىلمادى ئۇمر ھېچكىمگە ۋەفا.
ھەدەفى سىينەدىن ئۆتۈپ، تەگدى
جانىمە تۇرلۇ - تۇرلۇ تىيرى بەلا.
دەردى ئىشقىڭنى جان بېرىپ ئالغان،
قايدە ئىزدەسۇن ئول جەھاندە دەۋا.
قىلمادىڭ سەن خەتائى ئەفۇۋ كەرەم،
نېچەكىم قىلدى ئۇشبۇ بەندە خەتا.
سۇرەتۇ مەئنا بىرلە ئەي سۇلتان،
شاھسەن، ھافىز ئىشىكىڭدە گەدا.

× ×

مۇنتەزىردۇر كۆزلەرىم دىيدارىنە،
كىم قۇلاقىم شەككەرىن گۇفتارىنە.
ئاسرامايىن نەگ جەفاڭۇ جەۋر ئېتەر،
ھەرزەمان ئۆز مەھرەمى ئەسرارىنە.
جان بىلە نەقدى رەۋان بولۇر نىسار،
سۆزلەگەندە لەئلى شەككەر بارىنە.
گەر خىرامان بولسا ئول سەرۋى رەۋان،
جان رەۋان بولۇر ئانىڭ رەفتارىنە.
تەگمەسۇن ئاھىم ئوتىدىن ھېچ زەھىم،
تازە گۇل يافراقىتىڭ رۇخسارىنە.
بىۋەفا ئەيلەمەگەي ئول نازەنىن،
رەھىم قىلسە خەستە ئاشىقلارىنە.
يارلىقىدىن دەم ئۇرۇر ھافىز، ۋەلى،
بىۋەفادۇر ئول جەفاچى يارىنە.

× ×

بولۇپتۇر بەندە بىرلە يار ئۆزگە،
نې ياندىن بولدى ئول دىلدار ئۆزگە.
قارا قىچىلىقدە كۆزى بىرلە زۇلفى،
ئېرۇر تەرارۇ ئول ئەييار ئۆزگە.
شەكەرنى نىسبەت ئەتمەسمەن لەبىنگە،
شەكەر ئۆزگەيۇ شەككەر بار ئۆزگە.

خۇش ئېرۇر كۆزلەرى بىمارى دائىم،
ۋەلې خۇش ئۆزگەيۇ، بىمار ئۆزگە.
بۇ يولدا ئاشىقى بازارىيلارغا،
مەساجىد ئۆزگەيۇ، بازار ئۆزگە.
ئەدەمنى مەن ۋۇجۇدە نىسبەت ئەتمەن،
گۈلىستان ئۆزگە ئېرۇر، خار ئۆزگە.
نېچە بىلمەسەك، ئەي ھافىز، بۇ دەم بىل،
كىم ئەغيار ئۆزگە ئېرۇر يار ئۆزگە.

× ×

ساڭا كىم تېدى، ئەي جان، ناز قىلمە،
ماڭا ناز ئەيلەمەكنى ئاز قىلمە.
نىياز ئەيلەرمەنۇ نازىك تېلەرمەن،
نىيازىمنى رەۋا قىل، ناز قىلمە.
ئەسىبى دەردۇ غەمنى بەخش ئېتەردە،
ماڭا سەن ئۆزگەنى ئەنباز قىلمە.
گەدالەرغە جەفا قىلماق تېلەسەك،
دۇئاچى بەندەدىن ئاغاز قىلمە.
كۆڭۈل سىررىنى بولماسۇن تېسەك فاش،
ئوشۇل غەمزەنى سەن غەمماز قىلمە.
ساڭا مەن ئاشىقى جانباز ئېرىكەن،
نەزەر ئۆزگەگە، ئەي جان، باز قىلمە.
بۇ ھافىز يانىنە ئاھەڭگى قىلماي،
جەفا قانۇنىنى سەن ساز قىلمە.

× ×

ئول رۇخى گۈل رەڭگىدىن ئالسە نىقاب،
زەررە سىفەت بولغاي ئېردى ئافتاب.
سۇنبۇلى زۇلفى بىلە گۈل يۇزىدىن،
بولدى خىجالەتزەدە مۇشكۇ گۈلاب.
كۆزلەرىدىن ئۆزگە كىشى كۆرمەي،
گۈشەئى مېھرابدە مەستۇ خەراب.
ئاتمادى كۆزى ماڭا غەمزە ئوقىن،

ئەۋلاد گۇرۇپپىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

قىلمادى ئول تەركى خەتا، نې سەۋاب.
ياقماغالى جانۇ جەھانىم مېنى،
ئاتەشى غەمدىن جىگەرىمدۇر كەباب.
ئاھىم ئوتى كۆڭلىنە قىلماس ئەسەر،
گەرچە بولۇر سەڭگى بۇ ئاھىمدىن ئاب.
ئاھكى، ھافىز بىلە دىلدار ئارا،
بولمادى بىرلەھزە سەۋالۇ جەۋاب.

× ×

ئول پەرىۋەش زۇلفىدىن دىۋانە بولدۇم ئاقىبەت،
كۆڭگىل، ئەمدى خەلق ئارا ئەفسانە بولدۇم ئاقىبەت.
ئىشق ئەسرارىن بىلىپ، كۆڭگىل، ۋەفا يولىندا مەن،
جان بېرىپ جانانەغە، جانانە بولدۇم ئاقىبەت.
ئىشكىنىڭ ئىتلارىنغە ئاشنا بولۇپ، كۆڭۈڭ،
بارچە يارۇ دوستىدىن بىگانە بولدۇم ئاقىبەت.
فۇرقەت ئوتىغە يانىپ ـ يانماي رەۋان جاندىن كېچىپ،
شەمئى رۇخسارى ئۈچۈن پەرۋانە بولدۇم ئاقىبەت.
بىنىشان بولۇپ جەھاننى سەر ـ بەسەر كەزدىم، ۋەلې،
گەنجى ھۇسنىن تاپمايىن ۋەيرانە بولدۇم ئاقىبەت.
كۆز ياشىم دەريا قىلىپ غەۋۋاستەك، كۆڭگىل مېنى،
ئىشق بەھرىنگە چۆمۈپ دۇردانە بولدۇم ئاقىبەت.
قاچىپ ئول دىلبەر جەفاسىدىن خەيالى ئېتەدۇر،
ھافىزى مىسكىن بىلە ھەمخانە بولدۇم ئاقىبەت.

× ×

زۇلفى بار ئىكەن مۇشك ئىلە ئەنبەرگە نې سالدۇر،
لەئلى بار ئىكەن شەھد ئىلە شەككەرگە نې سالدۇر.
خاكى قەدەمىنى كۆزۈمە چەككەلى سۇرمە،
كۆزۈم قاشىدە ھۇر ئىلە گەۋھەرگە نې سالدۇر.
ئول بار ئىكەنۇ ئۆزگە قاچان كۆزگە كۆرۈنسۇن،
خۇرشىد بارىندە مەھۇ ئاختەرگە نې سالدۇر.
مەھبۇبەكىم بار تۇرۇر ھۇسنى خۇدا داد،
بەربەستە ئوشۇل زىينەتۇ زىيۇەرگە نې سالدۇر.

ئول غەمزەيۇ كىرپۈك بولغالى تىير ئىله خەنجەر،
ئاشىق قاشىده تىير ئىله خەنجەرگه نې ساندۇر.
يۈزىنى كۆرەردە نې كۆرۈنسۇن كۆزۈمه زۇلف،
مۇئمن قاشىده كافىرى خەيبەرگه نې ساندۇر.
ئىشقى يولىده بارسه باشىم سان ئاڭا بولغاي،
هافىز، يوق ئېسه شېئىر ئىله سۆزلەرگه نې ساندۇر.

× ×

ئانىڭكىم چىنى زۇلفى پۇرشىكەندۇر،
لەبى شىرىنى شەككەرشىكەندۇر.
يۈزى ئۇستىندەكى ئول دانەئى خال،
گۇلى لاله ئۆزە مۇشكى خوتەندۇر.
كۆزى نەرگىس، ساچى سۇنبۇل، يۈزى گۇل،
تەنى بەرگى سۇمەن قەددى نارۋەندۇر.
ئوشۇل ساقى كىم، ئېرۇر سىيمىساقى،
لەبى لەئلۇ تىشى دۇررى ئەدەندۇر.
ئەقىق ئوخشاتماقى لەئلىگە ئۆزىن،
كۆرۈنمەي ياخشى، چۇن ئەسلى ياماندۇر.
يۈزىنىڭ هەسرەتىنده لاله يەڭلىغ،
هەمىشه ئاشىقى خۇنىنكه فەندۇر.
كەمالۇ هۇسنى ئەۋسافىنده هافىز،
سۆزى پاكىزه چۇن شېئرى هەسەندۇر.

× ×

قارا زۇلفى ئوشۇل جانانەنڭكىم ماری پىچاندۇر،
كۆرەرمەن كۆپ كىشىلەرنى ئانىڭ مەكرىنده بىجاندۇر.
ئاداقى تۇپراقىن تاپقاندا جان بەرمەي رەۋان، هەركىم
بارۇرسه ئابىهەيۋانغه، بىلىڭكىم، ئەسرى هەيۋاندۇر.
قايۇ زاهىد كۆرەر بولسه مېنىڭىتەك يۈزىنى بىر دەم،
باشىندىن كەچمەكى ئانىڭ مۇهەببەتده بەس ئاساندۇر.
قارا زۇلفى قىلۇر كافىر تېيۇ تەئن ئەتمەگىل، زاهىد
كىم، ئايتەڭ يۈزىنىڭ ئىشقى ماڭا چۇن نۇرى ئىماندۇر.
تىلەرمەن جانۇ تەن بىرله ئوشۇل جانانه دەردىنى،

ئەۋلاد گۇرۇپپىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قولىيازىلار ئامبىرى

كىم، ئانىڭ دەردى جانىمغە كۆرەرمەن ئەينى دەرماندۇر.
كۆڭۈل ئالدار ئوشۇل جانان يۈز ئالى بىرلە كۆرگەندە،
ئىنانساڭ كۆزلەرىم ياشى ئانىڭ ئالىندىن ئال قاندۇر.
ئۆلەر بولساڭ ئۇشال جانان يولىندا جان چېكىپ ئەمدى،
نې قادغۇ بار ئاڭا، ھافىز سېنىڭتەكلەر فەراۋاندۇر.

× ×

گۇلىستان يۈزلۈ، ئەي ساقى، سېنىڭ ئىشقىڭ ماڭا جاندۇر،
ئىچەلىم بادەنىكىم، دەۋرى ئىبراھىمى سۇلتاندۇر.
مۇرەۋۋەق بادەيى سافى تولۇن ئايغا قىلۇر تەئنە،
كىم ئول جەم جامىدا رەخشەندە چۇن خۇرشىدى تاباندۇر.
قولىندا بادەنى كۆرگەلى رەخشان لەئلى ئەھمەرتەك،
جىگەر خۇن داغ بىرلە تاغدا لەئلىئى بەدەخشاندۇر.
سەناخان بولسە بۇلبۇلتەك قەمۇ جانلار ئەجەب ئېرمەس،
گۇلى ئەيشۇ تەرەب چۇنكىم ئانىڭ ئەھدىندە خەنداندۇر.
سۇراھىنىڭ كەنارىندە مۇسەففا بادەنى كۆرۈپ،
خىجالەتنىڭ نىقابى ئىچرە پىنھان ئابى ھەيۋاندۇر.
تىلەر دائىم كۆڭۈلۈ جان ئۇشاندىن فەيزى رەھمەتنى،
چۇن ئانىڭ پاك زاتىنى كۆرەرمەن فەيزى رەھماندۇر.
سەناۋۇ ھەمد ئېتەدۇرلەر ياراتقان بىرۇ بارىنغە،
ئوشۇل سۇلتان زەمانىندە بۇ ھافىزكىم غەزەلخاندۇر.

× ×

زۇلفۇڭدەكىم ئول خالى سىياھ نافەئى چىندۇر،
يالغان تېمە، گەر مۇشك تېسەم ئانىكى، چىندۇر.
گەر دىنسىز ئەمەس ئول قارا كافىر كۆزۈڭ، ئەي دوست،
جەۋر ئەتمەگى جانىمغە سەن ئايتغىلكى، نېدىندۇر؟
يۈزۈڭنى كۆزۈم ئاقىبەتۇلئەمر كۆرىسەر،
ھەمراھ مەنى خەستەغە چۇن نۇرى يەقىندۇر.
جانىمنى يەقىن تىيرۇ كەمانسىز بېرىسەرمەن،
ئېرمەس بۇ سۆزۈم ئ ى يىراق ئەمدى يەقىندۇر.
چەككىل قىلىچىڭنى تەفى مەن خەستەنى چاپغىل،
سەنسىز چۇ تىرىلمەك ماڭا ئەسرى قارا قىندۇر.

ئۆلتۈرگەلىكىم قەسىد قىلۇرسەن ماڭا ھەر دەم،
مەن خەستە تىلەگى بۇ جەھان ئىچرە ھەمىندۇر.
لەئلى لەبىڭ ئەۋسافىدە ھافىزكى، سۆز ئايتۇر،
سۆز ئېرمەس ئۇشۇل سۆزلەرى چۇن دۇررى سەمىندۇر.

× ×

ئول ياردىن جەفا ماڭا نازۇ نەئىم ئېرۇر،
ئەغيارنىڭ ۋەفاسى ئەزابى ئەلىم ئېرۇر.
نې تۇرفە، كۆزگە ئىلسە كۆزۈم ياشىنى ھەبىب،
چۇن ياردۇر يەتمۇ بۇ دۇررى يەتىم ئېرۇر.
يۈزىندە يۈز سەفا تەقى زۇلفىندە تىيرە ھال،
كۆرگەلى خەستە جان ئىشى ئۇمىدۇ بىيم ئېرۇر.
ھەر لەھزە ھالدىن كېچەدۇر ھالغە كۆزى،
بىر ھال ئۆزە قاچان بولۇر ئولكىم سەقىم ئېرۇر.
كۆڭلۇم تىلەر ھەمىشە ئۇشۇل سەرۇ قەددىنى،
دائىم كۆڭۇل تەبىئەتى چۇن مۇستەقىم ئېرۇر.
سورغالى ئاغزىنى چېكەدۇرمەن مەلامەتىن،
چۇن مۇسەھەفى جەمالدە تار ئاغزى مىم ئېرۇر.
خاس ئۆز قۇلىنغە لۇتف ئېتىپ رەھم قىلىسە يار،
مۇخلىس قەدىمى قۇل ئاڭا ئېيدۇررەھىم ئېرۇر.

× ×

ئاھ ئول جەفاچى تۇركدىنكىم غارەتى ئىمان قىلۇر،
پەيدا ياقىپ ئوتغە مېنى، جانتەك ئۆزىن پىنھان قىلۇر.
دانا ئېرۇر ھالىمغە ئول جان ئىچرەكى جانان، ۋەلې
ھالىڭنى بىلمەسمەن تېيۇ، ئۆزىن نېدىن نادان قىلۇر.
مەن ئاھۇ فەريادۇ فىغان قىلمان ئۆزۈمدىن ھەر نەفەس،
گۇلتەك جەمالىندىن مېنى بۇلبۇل سىفەت نالان قىلۇر.
گەر ئافتابى ھۇسنىدىن ئالسە نىقاب ئول نازەنىن،
ئۇششاقى سەرگەردانىنى زەررە سىفەت رەقسان قىلۇر.
جان داغى ئىشقىدىن ئانىڭ دەرماندە بولغان ئارە ھەم،
بولسۇن زىيادە داغى تەپ دەردى بىلە دەرمان قىلۇر.
قۇربان قىلۇرغە كۆڭلى يار تىيغى فىراقىندىن مېنى،

ئەۋلاد گۇرۇپپىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com

ئول تۇركى كافىر كىشكىم، بىر دەمدە يۇزمىڭ قان قىلۇر.
ئېيدى جەمالىن كۆرگۈزە جىلۋە قىلۇر بولسە دەمى،
ھافىز ئىشىكىندە ئانىڭ شەكسىز ئۆزىن قۇربان قىلۇر.

× ×

ئوشۇل تاۋۇس يەڭلىغكىم چەمەندە خۇش خىرام ئەيلەر،
ھەمىشە تۇتىئى گويا بىكىن شىرىن كەلام ئەيلەر.
ئەجەب ئېرمەس ئانىڭ ھۇسنىنغە قۇل بولسە بۇ ئاشىقلار،
كىم ئول شاھى زەمان ھۇسن ئىلە يۇسۇفنى غۇلام ئەيلەر.
ئانىڭ زۇلفۇ يۇزىن كۆرگەلى ئاشىق ئەز بەرى ئىخلاس،
دۇئايى دەۋلەتىن پەيۋەستە ۋىردى سۇبھۇ شام ئەيلەر.
ھەلال ئەتمەسە قانىنى ئانىڭ لەئلى لەبىن كۆرۈپ،
شەرابى ئىشقنى ئۆزىنگە ئول كىشى ھەرام ئەيلەر.
چىقارۇر نامۇ ئالەمنى تۇتار خۇش سۆز بىلە شەكسىز،
كىشىكىم ئىشقىنىڭ يولىندە تەركى نەڭۇ نام ئەيلەر.
تىلەر جانىم قۇشى پەرۋاز ئېتىپ جانانە ئىشىكىن،
ھەمىشە ئاشيانىن چۈنكىم ئول ئالىي مەقام ئەيلەر.
ئېرۇر ماھ تەمام ئول سەرۇ قەد دىلدارىنىڭ يۇزى،
بۇ ھافىز ھەم ئانى كۆرۈپ سۆزىن ئەمدى تەمام ئېيلەر.

× ×

تا جەمالىڭنى جەھاندا ئاشكارا قىلدىلار،
جۇملە ئالەمنى ساڭا جان بىرلە شەيدا قىلدىلار.
غەيب خۇرشىدىنىدىن ئۆزگە يوق ئېردى ئېرۇ بار،
ئىشق ئەنۋارى بىلە زەررات پەيدا قىلدىلار.
ئىشق ساری كۆرۈنۈر مەجمۇئ مەۋجۇداتدا،
ئىشقنى قۇدرەت بىلە مەئنايى ئەشيا قىلدىلار.
ئىشقىنىڭ زاتى جەھان كۆزۈڭگە كۆرۈنسۇن تېپىۋ،
ئادەمۇ ھەۋۋايۇ ئالەمنى ھۇۋە پىدا قىلدىلار.
ئىشق ئوشۇل سۇلتان كۆرۈنۈركىم مەلائىك دەم - بەدەم،
خاكى دەرگاھى يولايىم تەپ تەمەننا قىلدىلار.
لۇتف بىرلە بەردىلەر بىز قۇللەرە جانلار رەۋان،
نې جەھەتدىن بىر يەنە جان تېپ تەقەزا قىلدىلار.

گاھ جەۋر ئەيلەدىلەر جانلارغايۇ گاھى ۋەفا،
ھەر نېكىم قىلدىلار ئېرسە، جۇملە زىيبا قىلدىلار.
دەرد ئېرۇر ئەسلى دەرمان تېيۇ ھەر دەرماندەغە،
دەردى جانپەرۋەر بىلە تۈرلۈ مۇداۋا قىلدىلار.
دامى دۇنيا ئىچرە ھافىز تاپمادى ئارامى جان،
تا سەرى زۇلفىندە جانلار جۇملە مەئۋا قىلدىلار.

× ×

ئول شەكەرلەب قاشىدە جان نې بولۇر،
سۆزگە كەلسە ئابى ھەيۋان نې بولۇر.
چۈنكى زاھىر يۇزى ئېرۇر ئافتاب،
بولماسە پەردەدە پىنھان نى بولۇر.
مەن گەدا ھالىنغە ئەيلەسە نەزەر،
جان تېلەكى ئۇشبۇ سۇلتان نى بولۇر.
ئەھدۇ پەيمان قىل مەنىم بىرلە تېسەم،
ئايتۇر ئولكىم «ئەھدۇ پەيمان نې بولۇر».
«ئۆلتۈرۈپسەن مېنى تاۋان بەر» تېدىم،
ئايتدى «ئاشىقغە تاۋان نې بولۇر».
ئول بەلالى تۈركى كافىركېشىنىڭ،
ئىشقى بىرلە جۇملە قۇربان نې بولۇر.
ھافىز ئول جانانغە جان بەرمەك تېلەر،
بىلمەم ئاندىن ھۇكمۇ فەرمان نې بولۇر.

× ×

بوستانى جانغە سالدى ئول يۇزى گۇلنار نار،
لالە يەڭلىغ ئول ياڭاقىنغە ئېرۇر گۇلزار زار.
نېچە كىم تەررارلىق بىرلە كۆڭۈلنى ساقلادىم،
ئاقىبەت ئال بىرلە ئالداپ ئالدى ئول ئەييار يار.
تاپغاي ئېردىم مەن ھەياتى جاۋىدان جاندىن كېچىپ،
ئاشىق ئۆلتۈرمەك ئۇچۈن تىكسە ئوشۇل دىلدار دار.
دەۋلەتى بىدارنىڭ يۈزىنى كۆرمەك ئۈچۈن،
ئەي خەيالى يار، دائىم سەن مېنى بىدار دار.
زۇلفىكىم ۋەيرانە كۆڭۈلۈمدە ئىمارەتلەر قىلۇر،

ئەۋلاد گۇرۇپپىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

ئەي مۇسۇلمانلار بۇ كافىر زۇلفىدۇر مېتىمار مار.
ئىزدەيۇ ئەۋۋارە بولۇپ كىندەگى قان باغلادى،
چىنى زۇلفىندىن ئۇشانىڭ ئاھۇيى تاتار تار.
بار يوقدۇر يار ئىشكىنده كىشىلەرگە، ۋەلې
ھافىزى ئەۋۋارەغە بارى ئۇشاندا بار بار.

× ×

نېچە كىم ئىشقىڭ ئوتى بۇ خەستە جانىمنى ياقار،
دەم - بەدەم ئول ياقماقى جانىمغە، ئەي جان، خۇش ياقار.
غەمزەڭ ئوقى ھەر نېچەكىم قىلسە جانىمدە يارا،
ئول ياراغە لەئلى شەككەر باربىز مەرھەم ياقار.
نۇرى رەببانىي يۈزۈڭ، شەھدۇ شەكەر شىرىن سۆزۈڭ،
قىير ئېرۇر ساچىڭ تەقى ئول ئاق تەنىڭ سىيمدۇر يا قار.
ئاندىن ئالەمدە خۇش جانانسەن، ئەي سۇلتان كىشى،
كىمگەكىم قىلساڭ نەزەر ئول كىشىگە تەگرى باقار.
مەن بار ئېركەن ئۆزگەلەرىنكىم ئاقار كافىر كۆزۈڭ،
بۇ جەھەتدىن تىنمايىن كۆزۈم ياشى ئال قان ئاقار.
چاقلۇر ئېركەن سېنىڭ ئىشقىڭ ئوتى ئاھىم بىلە،
كىزلەسەم جان ئىچرە سىرىڭنى كۆزۈم ياشى چاقار.
ئايغاي ئېردىم مەن سېنىڭ سىرىڭنى ئالەمغە، ۋەلې
ئايماغىل ھافىز تېيۇ كافىر كۆزۈڭ كۆزلەر قاقار.

× ×

بولدى يۈزۈڭدىن ئالەم مۇنەۋۋەر،
قەنى سېنىڭتەك رۇھى مۇسەۋۋەر.
سەۋدى بۇ جانىم كۆز بىرلە ئاغزىڭ،
ئانداغكى، تۇتتى بادامۇ شەككەر.
زۇلفۇڭ بىلە يۈز كېچەۋۇ كۈندۈز،
لەئلىڭ بىلە سۆز قەندى مۇكەررەر.
مەن تەشنەلەرگە لەئلىڭ شەرابىن،
بەرگىل، سورايىم، چۈن ئابى كەۋسەر.
گەر شانە قىلساڭ زۇلفۇڭ خەيالىن،
مۇشك ئىلە بولغاي ئالەم مۇئەتتەر.

ئاتساڭ كەبۇتەر تەنسنە ئوقنى،
ئاتقاي مۇئەللەق ئولدەم كەبۇتەر.
نې تۇرفە ھافىز كۆيسە ھەمىشە،
ئوت ئېرۇر ئاھى، سىينە چۇ مەجمەر.

× ×

يۇزىڭىزنى كۆرگەلى شەرمەندەدۇر ئايۇ قۇياش،
ھۇسنىڭىزنى سەۋگەلى ھەم بەندەدۇر ئايۇ قۇياش.
ھۇسنىڭىزگە جان بىلە تا بەندەۋۇ ئاشىق ئېرۇر،
ھۇسن ئىلە خەندانۇ ھەم تا بەندەدۇر ئايۇ قۇياش.
ھۇسنى بىئەندازىڭىزدىن ئارىيەت نۇر ئالغالى،
نۇرى ئالەم خەلقنە بەخشەندەدۇر ئايۇ قۇياش.
سەپر ئېتەردە پاي بوسىڭ دەست بەرگەلى رەۋان،
فەرقى ئالەمنىڭ ئۆزە پايەندەدۇر ئايۇ قۇياش.
ئاستانىڭ تۇپراقنى ئۆپكەلى ھەر سۇبھۇ شام،
تازە گۈلتەڭ با لەبى پۇرخەندەدۇر ئايۇ قۇياش.
چەشمەئى ھۇسنۇڭدىن، ئەي جان، قەترەئى نۇش ئېتكەلى،
خىزر يەڭلىغ ئالەم ئىچرە زىندەدۇر ئايۇ قۇياش.
قايداكىم سىز بولسەڭىز دائىم تاڭ ئولسە تاڭدا يوق،
ھېچ ۋەقتى چۇن ئۇياقماس ئاندادۇر ئايۇ قۇياش.
پەرتەۋى ھۇسنۇڭ ئېرۇركىم يوق ئۆزە تابان يۇرۇر،
يوق ئېسە ئالەمنىڭ ئىچرە قاندادۇر ئايۇ قۇياش.
كەئېبەئى كويۇڭ تەۋافىن قىلماق ئۈچۇن، ئەي سەنەم،
دائىما ھافىز بىكىن گەردۇنددەدۇر ئايۇ قۇياش.

× ×

يار لەبىدۇر ماڭا جاندىن لەتىف،
سۆزلەرى ھەم ئابى رەۋاندىن لەتىف.
سۆزلەمەكىكە يوق مەھەل ئاغزىدىن،
كىم ئېرۇر ئول سىررى پىنھاندىن لەتىف.
بىلىدە بار قىلى گۇمانۇ يەقىن،
بارچە يەقىن بىرلە گۇماندىن لەتىف.
سالماغايمۇ باشنى ئاداقىغەكىم،

ئەۋلاد گۇرۇپپىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

خەستە بولۇر بار گەراندىن لەتىف.
لەتىفدە گۇل يۈزىنە ئوخشار تېپىۇ،
باقدىم ئېسە ئېرۇر ئوشاندىن لەتىف.
ناز قىلۇر ھەر نەفەس ئول سەرۋىناز،
چۇن كۆرۈنۇر ناز جەۋاندىن لەتىف.
ھافىزى بىچارەنى قىلغان ئەسىر
يار ئېرۇر ھۇرى جىناندىن لەتىف.

× ×

قەددۇ يۈزۈڭ تەراۋەتىسەرۋۇ سۇمەندە يوق،
گەۋھەرتىشمك لەتافەتىدۇررى ئەدەندە يوق.
بالتەك لەبىڭنى سورغالى جان ئارزۇ بىلە،
شىرىن لەبىڭ ھېكايەتىدىن ئۆزگە مەندە يوق.
تۇتىنى مەن قاچان تىلىگە نىسبەت ئەتكەمەن،
بۇ سۆچى سۆز تۇتىئى شەكەرشىكەندە يوق.
زۇلفۇ يۈزۈڭنى كۆرگەلى نالان ئېرۇر كۆڭۇل،
ئەلھانى ئىشقى گۇل قايۇ مۇرغى چەمەندە يوق.
مېھرۇ ۋەفا نېچە تىلەسەڭ مەندە بارى بار،
جەۋرۇ جەفادىن ئۆزگەسى بىر زەررە سەندە يوق.
سەنسىز قەرار قىلماسمەن، ئەيب قىلمەكسم،
ئارامۇ سەبر سەندىن ئوگسن جانۇ تەندە يوق.
كۆزۈڭ بىلە يۈزۈڭ سىفەتىڭ ھافىز ئايغالى،
چىن شېئىر يەڭلى تۈركىي، خىتاۋۇ خوتەندە يوق.

× ×

مېنى ئاشىفتەيۇ مەجنۇن قىلۇر زۇلفى پەرىشانىڭ،
كۆڭۈلنى ھەم سالۇر زىندانغە ئول چاھى زەنەخدانىڭ.
ئۆلۈكلەر جان تاپار دائىم زىلالى ئابى ھەيۋاندىن،
نېدىن بىجان قىلۇر مېنى زىلالى ئابى ھەيۋانىڭ.
قارا زۇلفۇڭ بىلە چىن مۇشكى قايدا تەڭ بولا بىلسۇن،
شىكەستى مۇشكى چىن ئەيلەر چۇ زۇلفى ئەنبەر ئەفشانىڭ.
گۈلىستان بىرلە باغ ئىچرە كۆلە كىرىپ يۈزۈڭ ئالچاڭ،
سالۇر ناز ئىچرە تۇرلۇ نار ئولدىم نارى خەندانىڭ.

جەمالىڭ گۇلىستانىندىن قاچان خۇشۋەقت بولغايمەن،
جىگەرنى گۇل بىكىن چۇن پارە ئەيلەر خارى مىژگانىڭ.
لەبى لەئلىڭ ئۆزە ئول سەبزەئى خەتتىڭنى كۆرگۈزسەڭ،
قىلۇر ياقۇتنى شەرمەندە شەكسىز خەتتى رەيھانىڭ.
ئەجەب ئېرمەس يۈزۈڭ كۆرگەن ئارا ھەيرانۇ داڭ ئولسام،
چۇ يۈزۈڭنى كۆرۈپ ھافىز بولۇپدۇر داڭۇ ھەيرانىڭ.

× ×

خىزر خەتتىندە ئۇشانىڭ ئابى ھەيۋان ئىزدەگىل،
جان تېلەر بولساڭ لەبى لەئلىن سۈرۈپ جان ئىزدەگىل.
گەر تىلەر بولساڭ دەۋايى دەردى دىلنى جان بىلە،
دەردنى ھاسىل قىلىپ پەيۋەستە دەرمان ئىزدەگىل.
بىنەۋائى ئىشق بولۇپ، ئۆز مۇرادىڭدىن كېچىپ،
فەقر بىرلە فەخر ئېتىپ مۇلكى سۇلەيمان ئىزدەگىل.
فەقر تونىن قەدرىگە لايىق تېلەر بولساڭ مۇدام،
ئافتابۇ ماھتەك ئۆزۈڭنى ئۇريان ئىزدەگىل.
زەررە يەڭلىغ سەن ھەۋايى ئىشقدە رەقسان بولۇپ،
باش - ئاداقدىن بىلمەيىن مېھرى دۇرەخشان ئىزدەگىل.
تەنگە بەستە بولماغىل چۇن جانى جانسەن سەن بۇدەم،
تالىبى ھەق بولغىلۇ جان بىرلە جانان ئىزدەگىل،
خارى ھەستىدۇر ساڭا مانىئ گۇلىستان زەۋقىدىن،
خاردىن كەچ، بۇلبۇلى جان سەن، گۇلىستان ئىزدەگىل.

× ×

ئاشىقى سادىق ئىسەڭ جانان ئۈچۈن جان ئويناغىل،
نېچە مۇشكىل بولسە جان ئويناماق ئاسان ئويناغىل.
چۇنكىم ئەيلەدىڭ جىگەر بەريان مۇھەببەت ئوتىنە،
باشنى بىريان سالغىلۇ جانىڭنى بەريان ئويناغىل.
گەر باشىڭنى جەۋر مىقرازى بىلە كەسسە نىگار،
شەمئىتەك مەجلىس ئارا گىريانۇ خەندان ئويناغىل.
ئىشق نارى بىرلە ياندۇرسا سېنى ئول يۈزى گۇل،
يانماغاي بۇلبۇل سىفەت ھەر لەھزە نالان ئويناغىل.
ئىشقنىڭ شەترەنجىنى دانالار ئوينادى، ۋەلى،

ئەۋلاد گۇرۇپپىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

ئۇتسا ئۇتسۇنلار سېنى، ئەي گولۇ نادان، ئويناغىل.
گەر جەفا شەمشىرىنى چەكسە ئوشۇل سۇلتان ساڭا،
سىينەنى قالقان قىلىپ، ئەي سىينە قالقان، ئويناغىل.
ئىشق ئويناماق خۇش ئېرمەپس، ھافىزا، ۋەيرانەدە،
باغۇ بوستانلارنى كەزگىل جويجويان ئويناغىل.

× ×

شىرىن لەبى سورغىلۇ سۆزىن جاندىن ئىشتىكىل،
تۇتىي تىلەكىنى شەكەرستاندىن ئىشتىكىل.
گەر مەندىن ئىشتىمەسەڭ ئانىڭ ۋەسفى لەبىنى،
بارغىل تەقى ئول لەئلى بەدەخشاندىن ئىشتىكىل.
ئۇشبۇ جىگەرىم خۇن بولۇردىن لەئلى لەبىدەك،
سورغىل تەقى ئول غۇنچەئى خەندادىن ئىشتىكىل.
ئەۋسافى جەمالى گۈلى بوستانىنى تىلەسەڭ،
گۈلزار ئارا بۇلبۇلى نالاندىن ئىشتىكىل.
ئول بۇلبۇلى نالان سۆزىنى، ئەي بادى بەھارى،
مىسكىنلىك ئېتىپ ھۇسنى گۈلستاندىن ئىشتىكىل.
ھەر تىيرى بەلاكىم تېگىپدۇر يۈرەكىمگە،
مەن ئايتايىم ئول غەمزەئى پىنھاندىن ئىشتىكىل.
زۇلفۇ يۈزىنىڭ سۆزلەرىنى ئايتقان ئارا،
ھافىز بىكىن سەن كۇفر ئىلە ئىماندىن ئىشتىكىل.

× ×

نەۋبەھار ئېرۇر چەمەنده، ساقىي، ئەيش ئاغاز قىل،
چەڭ بىرلە ئۇدۇ نەينى زەۋق ئېتەرگە ساز قىل.
ئاشىقانە نالەۋۇ گۈلباڭ ئېتىپ چىمگەن ئارا،
بۇلبۇلى ئاشىفتەنى ئۆزۈڭ بىلەن دەمساز قىل.
راستىي ئۇششاقى بىبەرگۇ نەۋاغە لۇتقى ئېتىپ،
بۇ مەقام ئىچرە مەقامى دىلنەۋاز ئاغاز قىل.
بوستانى ھۇسن ئىچرە ئاچدى ئېرسە گۈل يۈزىن،
بۇلبۇلى شەيدا بىكىن ھەر يانغە بىر پەرۋاز قىل.
غۇنچە يەكدىغ زەرفىشانلىق يانىنە سالمە گىرىھ،
گۈلنىڭ ئەۋراقى بىكىن نېكىم بار ئەمدى باز قىل.

قەددى جاناننى خىرامان بوستان ئىچرە كۆرۈپ،
يادى شەمشاد ئەيلەمەيۇ تەركى سەرۇ ناز قىل.
گۈلستانى ئەيش ئىچرە گۈل بىكىن خەندان بولۇپ،
لۇتق بىرلە هافىزى مەيخارەنى ئاۋاز قىل.

× ×

ئاغزى سىرىنگەكىم نەزەر قىلدىم،
جۇملە سۆزۈمنى مۇختەسەر قىلدىم.
بىلىنى ياد ئەيلەدىم هەردەم،
ئالەمنى غەيىبدىن خەبەر قىلدىم.
تۇتىياتەك ئاداقى تۇفراقىدىن،
سەدەفى كۆزنى پۇرگەۋهەر قىلدىم.
ئۆپە بىلگەيمۇمەن ئەزاقنى تەپ،
باشنى يولىندا خاكى دەر قىلدىم.
كەچدىم ئول يار ئاللىدىن، ئىللا،
جاندىن ئولدەمدەمەن گۈزەر قىلدىم.
هازىر ئولدۇم ۋىسالى بەزمىندە،
ئۆز-ئۆزۈمدىنكى مەن-سەفەر قىلدىم.
هافىزا، مەنى بىلمەسۇنلەر تەپ،
هەر نەفەس جامەنى دىگەر قىلدىم.

× ×

تا كىمگە كۆزۈم ئاچدىم هۇسنى نىگار كۆردۇم،
نەققاشى هۇسنىين ئانىڭ سۇرەتىنگار كۆردۇم.
ئەكسى يۈزىندىن ئانىڭ ئايىنەنى كۆڭۈلنى،
يۈز تۈرلۈ نەقش بىرلە چۈن لالەزار كۆردۇم.
تا يۈزىنىڭ خەيالى سەهنى كۆڭۈلگە تۇشدى،
بىر قىشنىڭ ئىچرە كۆرگىل يۈز نەۋبەهار كۆردۇم.
ئول شاهنىڭ خەيالى كۆزۈمگە كەلدى، ئىرسە،
گۈلگۈن ئەشك ئۆزرە ئانى سەۋار كۆردۇم.
كەلگەندە كەتسە جانان ئىرمەس غەرىب ئوشۇل هال،
چۈن ئۆمرنى هەمىشە مەن بەرگۈزار كۆردۇم.
قايدا قەرار بولغاي مەن خەستەغە جەهاندە،

ئەۋلاد گۇرۇپپىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

چۈن جاننى زۇلفى ئىچرە مەن، بىقەرار كۆردۈم.
بۇ دارى فاندىنكىم كەچدىم بەقا يۇزىنگە،
ھافىز، ئۆزۈمنى ئولدەم مەنسۇرۋار كۆردۈم.

× ×

مەن پاك نەزەر بىرلە ئوشۇل پاكنى سەۋدۈم،
غەمزە بىرلە جان ئالغۇچى چالاكنى سەۋدۈم.
غەمناك كۆڭۈلگە ئۇشانىك كۆپ نەزەر بار،
بۇ مەئنا بىلە خاترى غەمناكنى سەۋدۈم.
ئايتەك يۇزىنە ئايىنە بولغالى كۆڭلۈم،
ھاشاكىم، ئوشۇل كۆزگۈدە خاشاكنى سەۋدۈم.
چىمگەندە ئوشۇل سەرۇ رەۋان رەشك ئېلىندىن،
مەن لا ياقاسىندەغى ئول چاكنى سەۋدۈم.
ھەر خاكدەكىم، بولسە نىشانە ئاداقىندىن،
كۆز نۇرى ئارتۇقراق ئوشۇل خاكنى سەۋدۈم.
لەئلى لەبى تەرياكۇ جەھان قايغۇسدۇر زەھر،
ئول زەھرىنى دەفئ ئەتكەلى تەياكنى سەۋدۈم.
جانباز ئاڭا ئاشىقى بىپاك كۆپ، ئىللا،
ئول جۇملەدە مەن ھافىز بىباكنى سەۋدۈم.

× ×

كەلدى ئېرسە بۇ سەرۇى سىيمىن تەن،
جاشمە بولدى دوستلار دۇشمەن.
نې ئەجەپ، بولسا يار يار مەنگە،
چۈن بولۇبدۇر قارىن بۇ جان بىلە تەن.
ئول ئېرۇر بارچە ھال ئىچرە چۇ جان،
مەن ئېرۇرمەن ئاڭا چۇ پىرەھەن.
نەزەر ئالسە بىشىت رەۋزەسىدەمن،
بولۇر ئولدەمدە رەۋزە چۈن گۈلشەن.
سالسە گۈلخەنگە لۇتنى ئىلە نەزەرى،
گۈلخەن ئولۇر ھەمان زەمان گۈلشەن.
كۆز ياشى بىرلە كەرچە تەر كۆرۈنۇر،
پاك ئېرۇر، دوستلار، ماڭا دامەن.

ئىشق پوشىده قالمادى هافىر،
ئارى بەلگۈردى بۇيى مۇشكى خوتەن.

× ×

هۇققەئى ياقۇت ئىچىده كۆرگۈزۈپ دۇررى ئەدەن،
نەرخى شەككەر سىندۇرۇر سۆز بىرله ئول شىرىن سۇخەن.
مۇسهەفى رۇخسارەسىن رەۋشەن كۆرۈپ مۇنزىل بولۇر،
شەئنى هۇسنىنگه ئانىڭ ئايانى لۇتفى زۇلمنەن.
دامى زۇلفىنگه ئانىڭ جان قۇشى باغلانماق تىلەر،
چۇن چېكەن جاننىڭ قۇشىنى دەم - بەدەم هۇببۇلۇەتەن،
بوستان ئىچره خىرامان يۇرۇپ ئول سەرۇى رەۋان،
سۇرەتى جانمەن تېپسه، هەق ئايىتۇر ئول نازۇك بەدەن.
يۇزى نارىندىن ئانىڭ نار ئىچره تۇرلۇ نار بار،
قەددىنى كۆرگەن ئارا يەرلەر ئۆپەر سەرۇى چەمەن.
ئول قارا كوز ئاشنا ئىركەن رەۋان يۇگۈرۇپ قاچار،
مۇندايىن ۋەهشى ئەمەسدۇر هېچ ئاهۇيى خوتەن.
گەنجى ئىشقىن تاپغالى ۋەيرانه كۆڭلۈم دائىما،
گەنجى جەننەت بولدى ئالەم ئىچره ئول بەيتۇلهەزەن.
بۇ غەزەلىن گەر ئىشىتسه قىلغاي ئىردى هەم قەبۇل،
هافىزى بىچارەنىڭ شاهى هۇسەين بىننى هەسەن.

× ×

تىلمۇدۇر يا قەند ياخۇد تۇتىئى شەككەرشىكەن،
تىشمۇدۇر يا گەۋهەرى سىيراب يا دۇررى ئەدەن.
خەتمۇدۇر ياخۇد گۇلۇ گۇلزار يا باغى بىشىت،
قەدمۇدۇر يا سەرۇ يا شەمشاد ياخۇد نارۇەن.
كۆزمۇدۇر يا كافىرى خۇنرىز يا جادۇيى هىند،
يۇزمۇدۇر يا لالەئى خۇدروي يا بەرگى سۇمەن.
خەتمۇدۇر يا لالە ئۆزره سۇنبۇلى پىچاندۇر،
يا ئەبرۇ ئەنبەرى ساراۋۇ يا مۇشكى خوتەن.
تەنمۇدۇر نازۇك تەنى ياخۇد مۇسەۋۇىر جانمۇدۇر،
بەرگى گۇلمۇدۇر ئوشۇل تەن ئۆزره ياخۇد پىرەهەن.
نۇشى جانمۇدۇر ئوشۇل لەب ياتەقى ئابىھەيات،

ئەۋلاد گۇرۇپپىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

نىشى دىلمۇدۇر ئوشۇل كىرپۇككىم، ئېرۇر تىيغى زەن.
دۇررى غەلتانمۇدۇر ئول ئارەز قاشىنىدە كۆرۈنۈر،
ياتەقى زۇھرامۇدۇركىم، ماھ ئىلەدۇر ھەمقەرەن.
غۇنچە ئاغزى ھەسرەتىندە قان يوتارىندىنمۇدۇر،
كىم گۇلىستان ئىچرە كۆرگۈزۈر بۇ دەم قاندىن كەفەن.
كۆپ كىشىلەر ئەتىلەر شېئىر تەركىنى، ۋەلې
ئۇشبۇ ھافىزتەك ئايىتغان بولمادى شېئىرى ھەسەن.

× ×

ئەي سەرۋىناز نازەنىن، ئولدەمكى سەن يار ئەتكەسەن،
بىر ناز قىلماغلىق ئۇچۇن يۈز ناز ئاغاز ئەتكەسەن.
بۇرقەئ كۆتەرىپ، گۇل بىكىن يۇزۇڭنى كۆركۈزسەك ماڭا،
ھىجران قىشىنى ھەتتا ۋەسلىك بىلە ياز ئەتكەسەن.
چەڭگى بەلادە لۇتق ئىلە گاھ-گاھ نەۋازىش قىلماساك،
قانۇنى جەۋرىڭنى بارى جانىم ئۇچۇن ساز ئەتكەسەن.
چاڭگالى غەمزەڭگە رەۋان جانىم قۇشى بولغاي ئەسىر،
كۆزۈڭنى باز ئەتگەن ئارا كىم ھەملەئى بار ئەتكەسەن.
ھەجرىك غەمىدە جان چېكىپ دەرماندە بولغان ئارەدە،
ۋەسلىك ئىشكىن رەھم ئېتىپ مەن بەندەگە باز ئەتكەسەن.
ئىككى جەھاننىك ئىززەتىن ئالەمدە گەر ئىزدەر ئېسەك،
دەرۋىشنى كۆرگەن ئارا ئىكرامۇ ئەئزاز ئەتكەسەن.
ھافىز، سېنىك قەدرىڭنى گەر خارەزم ئەھلى بىلمەسە،
ئەزمى ئىراق ئەيلەب رەۋان، ئاھەڭگى شىراز ئەتكەسەن.

× ×

جانىم تىلەكى دىلبەرى جاناننى سەۋەرمەن.
بىر بەندەئى مىسكىنمەنۇ سۇلتاننى سەۋەرمەن.
ئىشقىنغە ئەگەر نالىپ ئېسەم، ئەيب ئەمەسكىم،
دىن مەخزەننده جەۋھەرى ئىمانىنى سەۋەرمەن.
ھىجرانغە ئۇشۇپ ئەشكىنى ئارزۇ قىلدىم،
دەۋرەخدەمەنۇ رەۋزەئى رىزۋانىنى سەۋەرمەن.
يۇزۇندىن ئانىك بار گۇلىستاندا نىشان تەب،
جانىم بىلە ھەزلەرز گۇلىستانىنى سەۋەرمەن.

يۈزى بىلە زۇلفى كۆڭلۈمگە تۈشەر ئېرسە،
بوستانغە بارۇرمەن گۇلۇ رەيھاننى سەۋەرمەن.
ياد ئەيلەمەڭىز باغداغى سەرۋى سىھىينى،
چۇن جان بىلەن ئول سەرۋ خىراماننى سەۋەرمەن.
پەيدا ماڭا سۆزلەشمەكى نې ھاجەت ئېرۇركىم،
ھافىزمەن، ئوشۇل غەمزەئى پىنھاننى سەۋەرمەن.

× ×

قول بەردى ئىنايەت بىلە ئەمدى ماڭا جانان،
گويا ئۆزىنە چەكدى قۇلىن لۇتف ئىلە سۇلتان.
رەھم ئەيلەدى ھالىمغەۋۇ كۆز ياشىن ئاقىتدى،
ئانداغكى تۈشەر گۇلنىڭ ئۆزە قەترەئى باران.
ئانداغ خۇشئايەندە كۆزۈم قاشىدىن ئاشدى،
كىم گۇلشەنى جاندە يۈرۈسە سەرۋى خىرامان.
ئول ھالدە ئالەم ماڭا زىندان ئىدى، ئىللا،
زىنداننى ئىنايەتى بىلە قىلدى گۇلىستان.
كۆرگۈزدى يۈزۇ ئەيلەدى ھالىمنى رەۋان جەمئە،
گەرچە قارا زۇلفىتەك ئىدىم ھالى پەرىشان.
لايىق ئۇشەنگە پېشكەشىم يوقدۇرۇ جان بار،
جانىمنى قەبۇل ئەيلەسە ئۇشدە چەكەيىم جان.
ھافىزغە نەۋا تەگمەسە خارەزمدە، ئاندىن،
قىلغاي ئىدى ئاھەڭگى شىراز ئىلە سىپاھان.

× ×

ئالدىكىم كۆز كۆرە كۆڭلۈمنى ئوشۇل سەرۋى رەۋان،
كىم كۆرۈنۈر سۇرەتىندە زاھىرەن مەئنىئى جان.
سۇرەتى پاكىڭغە بۇ جانىمنى نىسبەت ئەيلەسەم،
ئول كۆرۈنۈر بەس خەفىفۇ، بۇ كۆرۈنۈر بەس گەران.
دائىما ئاھۇ قاچار تىيرۇ كەمان كۆرسە، ۋەلې،
نې سەبەبدۇركىم ئوشۇل ئاھۇ تېلەر تىيرۇ كەمان.
گۇشەئىنى ئىختىيار ئەيلەپ ھۇزۇر ئىزدەر ئىدىم،
ئول قاراقچى كۆزلەرىندىن تاپسام ئېردى مەن ئەمان.
ئەرمۇغان بەرمەسە جانان ھۇسن شەھرىندىن كېلىپ،

ئەۋلاد گۇرۇپپىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

كەلتۈرەيسم كۆز يۇلدىن مەن نەزەرغە ئەرمۇغان.
مەن يامانۇ ئۆزگەلەر ياخشى بۇ سۇلتان قاشىدا،
خىرمەنى ئۇمر ئىچرە بولدى بارچە بۇغداي، بىر سامان.
ئەلخلىقنىڭ يۈزىنى ئۆرمەگەمەن ھافىز بىكىن،
بولا بىلسەم شەككەرى شۇكرى بىلە شىرىن زەبان.

× ×

كۆزۈڭ تۈركۈ خەتىڭ ھىندۇيى جادۇ،
كىم ئاندىن باغلادى قان نافى ئاھۇ.
ئەجەبدۇر خال ئول ئارەز ئۆزەكىم،
خوتەننىڭ مۇلكىنى تۇتدى بۇ ھىندۇ.
يۈزۈڭ كۆرۈپ قىزاردى گۇل چەمەندە،
چۇ بار ئانىڭ يۈزىندە قەترەئى سۇ.
قىرانى سەئد بولغاي ئاشىق ئۇچۇن،
يۈزۈڭ چۇن ماھۇ قاشىڭدۇر تارازۇ.
تۇداقىڭ نۇشى تەگمەي، نىشى كىرپىك،
تېگەر ئانداقكى بال قاشىندە ئەرۇ.
مەنىم بىرلە بەسى خۇش بولغاي ئىردىڭ،
قاچان كەتسە ئارادىن بۇ مەنۇ تۇ.
نەزەرغە كەلتۈرۈر جانىنى ھافىز،
ئىشارەت ئەيلەسە ئول چەشمۇ ئەبرۇ.

× ×

قىلمادىم دوستدىن ئۆزگەگە نىگاھ
چۇن كۆرۈندىن ماڭا ئول مېھر ئىلە ماھ.
جان بېرۈر ھالدە بىچارەسىنە،
بولماغاي دەردىدىن ئۆزگە ھەمراھ.
تىل بىلە ئۆز تىلەگىمنى تىلەمەن،
ھالىمىزدىن چۇن ئىرۈر يار ئاگاھ.
ئەجزۇ مىسكىنلىك ئاڭا كەلتۈرسەم
ئەجەب ئىرمەس، چۇن گەدامەن، ئول شاھ.
بىر دەمى كەچسە ئۇشانسىز ناگاھ،
ئىشقىدە ئولدەم ئىرۈر ئەينى گۇناھ.
ئاھى سوزان بىلەن جان ياندى، ۋەلې

رەھىم ئەيلەمەدى دىلدارىم، ئاھ.
ئۆرتەنەۋۇ كۆيە بۇ ھاپسزتەك،
ئۆلمەسەم بولمايسەر سۆز كوتاھ.

× ×

سەنتەكىن ئالەمدە خۇش جانان قانى؟
بارچە جانانلار ئارا بىر جان قانى؟!
مۇلكى جان ئىچرە سېنىڭتەك نازەنىن،
سەلتەنەتغە لايىق ئەي سۇلتان قانى؟!
ۋەسلىك ئېردى دائىما دەرمان ماڭا،
ھەجرىدىن ئۆلدۇم، ئوشۇل دەرمان قانى؟!
لالەتەك يۇزۇك كۆزۇمدىن رەڭ ئالۇر،
شۇكركىم، زايېئ ئەمەس ئەفغان قانى.
غۇنچەتەك ئول تار ئاغزغە مەكزەگەن،
گۇلستان ئىچرە گۇلى خەندان قانى؟!
كۆزلەرىڭ دەۋرىندە يۇزمىڭ فىتنە بار،
يۇزلەرىڭتەك فىتنەئى دەۋران قانى.
ئىشقىك ئوتى بىرلە يانغانلار ئارا،
سوختەئى ھافىز بىكىن بەريان قانى.

× ×

گەر تىلەر بولسا ئوشۇل دىلدارى ئەيىار ئۆزگەنى،
مەن تىلەمەن ئول يار ئىچرەكەن ئۆزۇمە يار ئۆزگەنى.
تار - تار زۇلفىنە مەن ئاشقى جانباز ئىكەن،
نې جىھەتدىن ئۆزىنە دىلدار تارتار ئۆزگەنى.
مەن ئانىك ئەسرارىنى جان ئىچرە يىللار ساقلادىم،
ئول پەرى پەيكەر سەنەم نې يانىدىن ئاسوار ئۆزگەنى.
لۇتفى يولىدىن قاچان ئازار بولسە ئول سەنەم،
مەن يار ئىچرەكەن جەۋر بىرلە ئەيلەر ئازار ئۆزگەنى.
ئارزۇيى ئەتلىدىن جان بىرلەكىم بىمارەمەن،
جان بىرۇرمەن رەشكىدىن گەر قىلسە بىمار ئۆزگەنى.
جان چېكەدۇرمەن ۋەفانىك كويىدە بىھايىدە،
چۇن قىلىپدۇر مەھرەم ئۆز ئۆزىنگە دىلدار ئۆزگەنى.

ئەۋلاد گۇرۇپپىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قولىيازىلار ئامبىرى

بەندەئى دىرىنە ئىشىكىنىدە ھافىزدۇر، ۋەلې
تۇرفە ھالىدۇر بۇكىم، شاھىم سويۇرغار ئۆزگەنى.

× ×

ھەجر ئوتىنغە ئۆرتەدى ئول لالە رۇخسارىم مېنى،
بۇلبۇلى ئاشۇفتە يەڭلىغ قىلدى گۇلزارىم مېنى.
زەۋق ئېتىپ جەۋرۇ جەفاسىن جان بىلە چەككەي ئىدىم،
ياد قىلسە گاھى گەھ يارى جەفاكارىم مېنى.
كەچمەكىم جاندىن بەس ئاساندۇر، ۋەلې ئاندىن كۆچەي،
مۇبتەلا ئەسرى قىلىپتۇر ئۇشبۇ دۇشۋارىم مېنى.
ئەل تۈرەسىندىن چۇ باشقا نالەئى زار ئەيلەرەم،
باشغە يېتىپ ئۆلتۈرەسى نالەۋۇ زارىم مېنى.
نارى خەندانتەك كۆرۈنگەلى ئۇشانىڭ گۇل يۈزى،
ئوتغە ئۆرتەر ھەر نەفەس بۇ جانى ئەفگارىم مېنى.
ئەل بىكىن ئېلىپكى يۈگرۈرمەن ئوشۇل مەندىن دەگۈل،
تازىلار تەك يېلدۈرۈر ئاھۇيى تاتارىم مېنى.
ھافىزا، ئىچكەي ئىدىم بۇ جامى جاندىن بادەلەر،
بىر نەفەس سورسە ئىدى ئول لەئلى خۇممارىم مېنى.

× ×

جەھاندە بارچەدىن دىلدار ياخشى،
تۈمەن ئەغياردىن بىر يار ياخشى.
رەقىب ئانىڭ قاشىندە ياخشى بولماس،
چۇ گۇل قاشىندە بولماس خار ياخشى.
ھەمىشە خەستەدۇر دەردى بىلەن جان،
بولا بىلمەدى بۇ بىمار ياخشى.
تىلەرمەن دائىما بىيدار ئانىكىم،
سەئادەت دائىما بىيدار ياخشى.
كېرەكمەسدۇر ماڭا كۇنجى سەۋامىي،
چۇ ئاندىن خانەئى خەممار ياخشى.
قارا زۇلفى بىلە كۆزى خۇش ئېرۇر،
چۇ تەررار ئىلەدۇر ئەييار ياخشى.

كۆزى هافىز كۆزىنگه خۇش كۆرۈنۈر،
چۈن ئېرۇر بارچه مەردۇمدار ياخشى.

× ×

سەرۋى رەۋاندەك چىقسه ئول شەهر ئىچره غەۋغا بولغۇسى،
بىر غەمزەسىندىن هەر زەمان يۈز فىتنه پەيدا بولغۇسى.
ئول نازەنىن قەد جان بىكىن قايدا بولۇر بولسه رەۋان،
كۆلەگەسىدىن شەمشاد يا سەرۋى دىلئارا بولغۇسى.
يۈزىنىڭ ئۆزره زۇلفىنى مەششاتەكىم، شانه قىلۇر،
بازارى هۇسنىنده ئانىڭ يۈزتۈرلى غەۋغا بولغۇسى.
جادۇ كۆزى دەۋرىنده خۇد كافىر بەسى بولدى، ۋەلې
لەئلى لەبىن ئەهدىن كۆرۈپ بارچەسى تەرسا بولغۇسى.
بەرناغه تەگسه هالى ئىشق، ئول پىرى كامىل كۆرۈنۈر،
هەم پىرغه ئول هالدىن يېتىشسه، بەرنا بولغۇسى.
تاپسادى ۋەسلى گەۋهەرىن مەۋجى بەلاده مۇبتەلا،
بولۇپ كۆزۈمنىڭ ياشىدىن هەر قەتره دەريا بولغۇسى.
هافىز بولۇبدۇر فەرد ئوشۇل دىلدارىنىڭ يولىنده كىم،
جانلارغه هەزرەتدىن ندا بىر يولى فەردا بولغۇسى.

× ×

نېچه كىم ئۆلتۈرۈر مەئشوق نازى،
تەقى ئارتار ئاشىقنىڭ نيازى.
ئەگەر سەن ئاشىق ئېرسەڭ بىلهەقىقه،
هەقىقەت ئىشق بولماسدۇر مەجازى.
قاشى مېهرابىنه گەر سەجده قىلسه،
تۇشەر مەقبۇل ئاشىقنىڭ نەمازى.
كېرەك مەقسۇد ئۇچۇن كۆپ سەبر قىلماق،
ياراشماس ئۇشبۇ يولده سەبر ئازى.
ئانى سەيد ئەتكەمەن تەپ ئۆزگەلەرگه،
نەزەر قىلماس كۆڭۈلنىڭ شاهبازى.
ئۆزىن ئۆلتۈردى ئاشىق ئىشق بىرله،
شەهىدى ئىشق ئېرۇر ئىشق ئىچره غازى.

ئەۋلاد گۇرۇپپىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com

بۇ هافىزدىن قاچان بولغايسە پەيدا،
ئوشۇل دىلدارنىڭ پوشىدە رازى.

× ×

سېنىڭتەك نازەنىنۇ دىلنەۋازى،
بۇ بىچارەغە يوقدۇر چارە سازى.
ئەگەرچە يوق سەنتەك پاك دامەن،
مېنىڭتەك هەم كۆرۈنمەس پاكبازى.
نەزەر قىلغىل، تەقى هالىمنى بىلگىل،
ساڭا ئوخشاش چۇ يوقدۇر چەشمبازى.
كۆزۈمنى باز ئېتىپ نېچەكى كەزدىم،
كۆرۈنمەدى سېنىڭتەك شاهبازى.
يارىمەن ئۇدتەك ئىشقىڭ ئوتىندىن،
مەنىم ئىشىم ئېرۇر چۇن سوزۇ سازى.
قاشىڭ مېهرابىنە قارشۇ تېلەرمەن،
سۇجۇد ئەتسەم تەقى قىلسەم نەمازى.
بۇدەم دەۋلەتدە سەنسەن شاهى مەهمۇد،
ئىشىكىڭ ساقلاغان هافىز ئايازى.

× ×

قاچان دىلداردىن تەگسە قۇلاقغە ۋەسل پەيغامى،
دىلئارامىندىن ئولدەمدە تاپار جانىم دىلئارامى.
ئالىپ بىر ئايىنە باقسۇن، يۇزىنىڭ ئايىنە باقسۇن،
بۇ خاكى پايىنە باقسۇن، كىم ئېرۇر لۇتفى ئەييامى.
يۇزى چۇن مېهرى ئەنۋەردۇر، سۆزى چۇن شەهدۇ شەككەردۇر،
كۆزى چۇن تۇركى كافىردۇر، كى يوقدۇر دىنۇ ئىسلامى.
ئۇشانىڭ ئوقۇ ياسىندىن، ئوقىرمەن جۇملە«ياسىن» دىن،
هەمىشە زۇلفى ياسىندىن كۆرۈنۇر تىيرەلىك شامى.
يۇزى چۇن مېهر رەخشەندە، لەبى هەم رۇھ بەخشەندە،
قىلۇر شەككەرنى شەرمەندە تىلىنىڭ ئاچچى دۇشنامى.
كۆڭۈلكىم، سادە كۆرۈنگەي، مۇدام ئازادە كۆرۈنگەي،
مۇسەففا بادە كۆرۈنگەي، ئەگەر قىلساڭ تاڭ جامى.

نېچەكسم تەندە جان بولغاي، سۆزى ۋىردى زەبان بولغاي،
بۇ قۇل ھافىزغە سان بولغاي، يېتىشسە شاھ- ئىنئامى.

× ×

جان ئاشىق بولغالى گۈل يۈزلۈ جانان بۇلبۇلى،
گۈنبەدى ئەفلاكغە تۇشدى سەداۋۇ غۇلغۇلى.
بۇ لەتافەتكىم، ئۇشانىڭ ئارەزىندە كۆرۈنۈر،
نازۇكۇ زىيبا ئانىڭتەك بولماغاي جەننەت گۈلى.
لالەئى سىيراب جانان يۈزىنە بولغاي ئىدى،
لالە يۈزى تېگرەسىندە بولسە ئېردى سۇنبۇلى.
نى ئەجەب ۋابەستە بولسام كاكۇلى مۇشكىنىنە،
چۇنكى ئالەمنى قىلىپدۇر بەند - بەند كاكۇلى.
باج ئەھلى ھۇسنىدىن ئول تۇركى كافىركىش ئالۇر،
گويىياكىم ھۇسن ئەھلىنىڭ ئېرۇر تۇتاۋۇلى.
بارچە ئۇششاقى ئۇشانىڭ يولىدە جان ئويىنادى،
گەرچە ئۇششاقى فەراۋاندۇر ئانىڭدۇر بىر يولى.
يەتكەي ئېردىم ئاقىبەت جانان ركابىن ئۆپكەلى،
بولسە ئېردى زىرى رانىمدە سەئادەت دۇلدۇلى.
ئىشقدە مۇنكىر بولدى ئېرسە سۇلتانلىق قىلىپ،
ئەيلەدى شاھى زەماننى زەۋق ئىلە قۇلىنىڭ قۇلى.
قۇل بولۇبدۇرمەن سۇراھى قۇلقۇلىنغە، ھافىزا،
دەۋرى مەجلىس ئىچرە چۇن خۇشدۇر سۇراھى قۇلقۇلى.

(بېشى 175 - بەتتە)

مەشھۇر ئەدىب بىلىم، ھۇنەر توغرىسىدا: «يىگىت ئۇچۇن 76 تۈرلۈك ھۇنەر ئازلىق قىلمىدۇ. ھەركىمگە مەيلى باي، مەيلى گادای ئۇچۇن ھۇنەر ئۆگىنىش لازىم. ئۆز ھۇنىرىنى، بىلىمىنى، خەلقىنىڭ، ۋەتىنىنىڭ پاراۋان بولۇشى ئۇچۇن سەرپ قىلىشى لازىم. خەلقىنىڭ، ۋەتەنىنىڭ خىزمىتىدە بولۇش ئۇلۇغ خىسلەت - پەزىلەتتۇر» دەپ يازىدۇ.

مۇھەممەت سادىق قەشقەرىنىڭ مەزكۇر ئەسىرى ھەقىقەتەن ئەخلاقىي دىداكتىك ئەدەبىياتنىڭ راۋاجلىنىشىغا چوڭقۇر تەسىر كۆرسەتكەن، ھەممە ئەسەرلىرىدە ئىلغار ئەخلاقىي كۆز قاراشلار ئىزچىل ئالغان بولۇپ، ئۇلار شىنجاڭ ۋە ئومۇتتۇرا ئاسىيادا ئەخلاقىي پېداگوگىكىلىق ئىلغار پىكىرلەرنىڭ تەرەققىياتىدا مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە.

«كومموئىزم تۇغى» گېزىتىنىڭ 1986 - يىل 6 - ئاينىڭ 6 - كۈنىدىكى سانىدىن.
تەييارلىغۇچى: رازىيە ئىمىن.